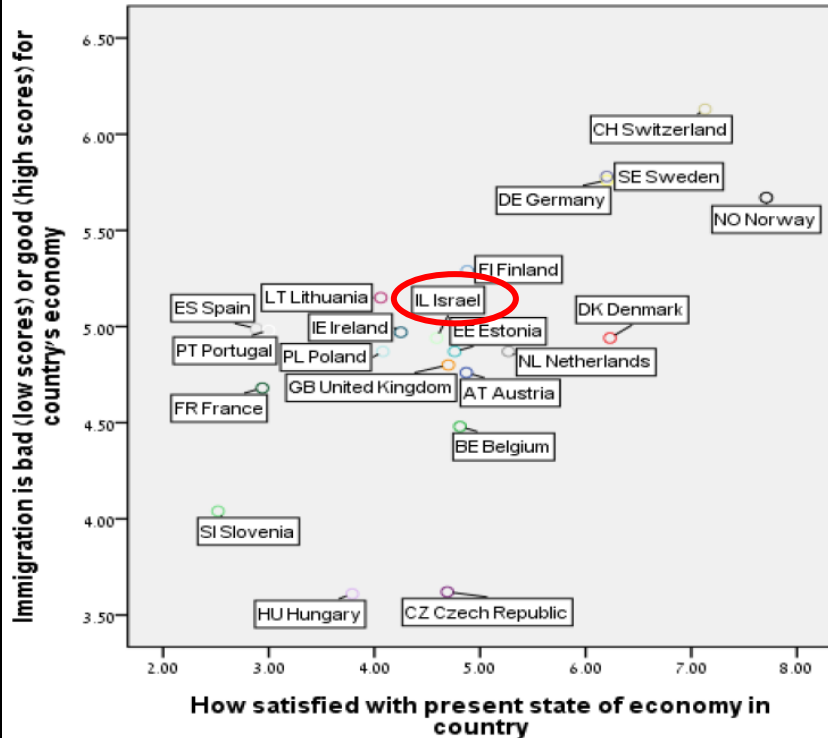

שביעות רצון מהמצב הכלכלי והשפעת ההגירה: ישראל באירופה, 2014

תרשים 1: שביעות רצון מהמצב הכלכלי והשפעת ההגירה על המצב הכלכלי, 2014

מהו הסקר האירופאי?

בימים אלו מתבצע הסיבוב השביעי של הסקר החברתי האירופאי [ESS: European Social Survey]. הסקר החברתי האירופי הינו פרויקט תשתית במדעי החברה עבור מחקר והוראה. מטרתו ליצור בסיס נתונים על עמדות, ערכים והתנהגויות והשינויים בהם לאורך זמן. המטרה היא לחזור על הסקר מידי שנתיים ולנצלו ככלי למעקב אחר שינויים חברתיים. השלב הראשון של הסקר התבצע בשנת 2002 ב- 22 מדינות, וישראל השתתפה במסגרתו. בשנת 2008 התבצע הסקר בישראל בפעם השנייה (ובאירופה פעם הרביעית) והשתתפו בו 34 מדינות. בשנת 2010-2011 התבצע הסבב החמישי, במסגרתו השתתפו 28 מדינות. בשנת 2012 השתתפה ישראל בסבב השישי במסגרתו השתתפו 29 מדינות. ובשנת 2015 נערך הסבב השביעי בישראל ובמסגרתו השתתפו 21 מדינות באירופה. עבור ישראל הסבב השמיני הוא הפעם השישית בה היא משתתפת. הסקר הוא פרי יוזמה של קבוצת מחקר באירופה במימון ועידוד הקרן האירופית למדע והאיחוד האירופי.

הסקר החברתי האירופי מאפשר נקודת מבט נוספת תוך השוואה של ישראל עם מדינות אחרות ולעקוב אחר ה"מצב הרוח" הציבורי כפי שבא לידי ביטוי בעמדות ביחס למגוון נושאי מדיניות. בעקבות ההגירה ההולכת וגוברת לאירופה והשפעתה על תחומי חיים רבים, הוקדש חלק מסבב 7 לנושא ההגירה. במסגרת הסקר התבקשו המשתתפים בכל המדינות, לציין באיזו מידה הנם שבעי רצון מהמצב הכלכלי הנוכחי במדינה ובאיזו מידה משפיעה ההגירה למדינה על המצב הכלכלי, על סולם של 11 דרגות (ערכי הסולם היו 0-10) כאשר ציון 10 מבטא עמדה חיובית ביותר (מאד שבעי רצון; ההגירה טובה לכלכלה, ו-0 מבטא עמדה שלילית ביותר: מאד לא שבעי רצון; ההגירה רעה לכלכלה).

בחינת הקשר בין שני המדדים מלמדת על קשר גבוה, חיובי ומובהק ביניהם (0.620): ככל שתושבי המדינה שבעי רצון מהמצב הכלכלי במדינתם, כך הם נוטים יותר להעריך לטובה את השפעת ההגירה על המצב הכלכלי במדינה.

עם זאת, תרשים 1 מעלה תמונה מורכבת ביחס לכך, כאשר במדינות בהן ציון שביעות הרצון מהכלכלה במדינה גבוה מנקודת האמצע (הציון 5, בנוברגיה ובדנמרק, לדוגמא), הציון הממוצע הניתן להשפעת ההגירה על הכלכלה במדינה נמוך מציון שביעות הרצון מהכלכלה. לעומת זאת, במדינות בהן ציון שביעות הרצון מהכלכלה במדינה בינוני, או נמוך (מנקודת האמצע, הציון 5 **ישראל** ופורטוגל, לדוגמא), הציון הממוצע הניתן להשפעת ההגירה על הכלכלה במדינה גבוה מציון שביעות הרצון מהכלכלה.

הסקר החברתי האירופי שם לו למטרה להוות מודל של סקר השוואתי בינלאומי באיכות גבוהה ביותר. איכות נתוני הסקר (העומדים לרשות חוקרי מדעי החברה) הינה תוצר של סטנדרטים מתודולוגיים אחידים המציבים את רף האיכות ברמה של הסקרים הטובים ביותר בארה"ב ואירופה. בסיס הנתונים, בשילוב עם תכניות קיימות של קרנות שונות (כגון: תכניות של האיחוד האירופי או GIF) יקלו על שיתוף פעולה מחקרי בין חוקרים ישראלים ואירופים בתחומים שונים של מדעי החברה.

ישראל משתתפת בסקר כחברה באקדמיה האירופית למדע. עבודת השדה בישראל וההכנות הכרוכות בכך נעשות על-ידי מכון ב.י. כהן באוניברסיטת תל-אביב, בהנחיית ועדת היגוי שכללה נציגים מאוניברסיטאות ומדיסציפלינות שונות.

לקבלת מידע נוסף:

לקבלת מידע נוסף על המחקר, ו/או על מכון ב.י. כהן, אנא הרגישו חופשי להתקשר אל דר' אירית אדלר, מרכזת הסקר במכון כהן למחקרי דעת קהל באוניברסיטת תל-אביב, לטל 03-6405998 או 03-6408963, ו/או לפנות לאתר המכון: <http://bicohen.tau.ac.il/> ולאתר ה-ESS: <http://www.europeansocialsurvey.org>